

været hørte. Det kan jeg ikke forstaa. Det fik heller ikke sit Udtryk i det kirkelige Udvalg. Men jeg henviser til, at i det Forslag, der foreligger paa det høje Tings Bord om den folkekirkelige Retspleje, gives der i § 2 Biskoppen Ret til at afgøre, om der skal have folkekirkelig Medvirkning ved en Retssag mod en Præst, og i § 5 siges det udtrykkeligt, at Undersøgelse og Tiltale mod en Præst for Overtrædelse af hans Pligter med Hensyn til Lære og Levned kunne alene finde Sted efter Begæring af Biskoppen eller Ministeriet, og det er ogsaa i Overensstemmelse med den gamle danske Lov. Det hedder i denne, at naar Regeringen i saadanne Ting skal henvise til Kirkens Tilsynsmænd, bliver det til den enkelte Biskop, ikke til alle Landets Biskopper, men den enkelte kan saa, om han har et Forhold til sine Embedsbrødre, „bespørge sig“, som der staar i den gamle Lov, med de andre Superintendentter, med professoribus theologiae og med de mest ansete Præster. Det er ikke Regeringens Sag. Og her er jeg, naar Talen er om denne saa meget omtalte Arboe-Rasmussenske Sag, ved et Punkt, som jeg maa bede det høje Ting lægge godt Mærke til, nemlig, at Ministeriet har lagt den afgørende Vægt paa et personligt Vidnesbyrd om Manden og hans egentlige Stilling og har ikke villet henholde sig til mere eller mindre løse Domme om noget, som ingen dog rigtig kender til Bunds. Jeg synes, at baade i reel Henseende, ved den Afgørelse, jeg har omtalt, og i rent formel Henseende — det var jo en Sag, der blev rejst af en Biskop mod en Præst, og Biskoppen lod den falde og meddelte Ministeriet dette —, har Ministeriet en helt uangribelig og i Forhold til vor Folkekirkens Praksis en fuldt ud forsvarlig Stilling til denne Sag. Derfor mener jeg, at det ærede 2det Medlem for 3die Kreds begaar en Fejl, hvis han tror, at en Kirkedag som den af ham foreslaaede vilde kunne betyde noget i en Sag som den berømte Arboe-Rasmussenske.

Det ærede Medlem supponerede, at der var en svag Biskop og en stærk Minister. Jeg synes, at det ærede Medlem godt kunde have undgaaet at tale saa forblømt, for det er jo netop, hvad der siges om Biskoppen i Viborg, at han er svag og sygelig. Jeg har ganske vist ikke hørt, at man nogen Sinde har sagt, at jeg skulde være særlig sund og stærk, men det maa jo være det ærede Medlems Mening. Men jeg tror, at det ærede Medlem drager dette Spørgsmaal løvlig lavt ned ved at supponere noget saadant,

som det han nu tillod sig. Jeg ved, at den Sag har været behandlet med største Alvor, man har haft god Tid til at overveje den, og jeg vil derfor gerne udtale for om muligt at bibringe det ærede Medlem den Tro, at det ikke er en korporlig Historie, det drejer sig om, at der skulde have staaet en stor, stærk Mand overfor en svag og sygelig Mand — jeg ved ikke, i hvilke Attituder det ærede Medlem tænker sig disse to Personer overfor hinanden —, men at der virkelig i den Sag har været taget det mest alvorlige Hensyn fra Ministeriets Side.

Det andet Punkt, som det ærede Medlem anførte som en Hovedgrund til, at Forslaget var kommet nu, var Biskoppernes Besvarelser paa Ministeriets Forespørgsel om Menighedsraad. Jeg tager næppe fejl, naar jeg mener, at det er det brogede Billede, disse Besvarelser frembyde, som det ærede Medlem har været utilfreds med. Ja, det er jo, som jeg omtalte før, noget, hvorom man kan have forskellig Mening efter det kirkelige Standpunkt, man indtager, efter det Standpunkt, man indtager overfor aandelige Forhold og Bevægelser i det hele. Der er nogle, der ogsaa paa aandelige Omraader ynde det uniforme, det unisone, det graa, det forskelsløse og det i Kraft af denne Uniformitet stærke. Men der er andre, der se saaledes paa Livet, ogsaa naar der er Tale om Kristenlivet, at de se dets Fylde og Rigdom i en Mangfoldighed. Jeg har altid troet, at Livet var saa rigt, uendeligt rigt og mangfoldigt, at det ikke en Gang finder sit fulde Udtryk i alle de mange Millioner forskellige Mennesker, der have levet, og som hver har givet sit Bidrag til at aabnbare Livets Herlighed og dermed ære Livets Gud. Jeg tror ikke, at man har Raad til at miste det allermindeste, heller ikke, ja allermindst, naar Talen er om det kirkelige. Derfor synes jeg godt om det brogede Billede, man faar ved at sammensætte Biskoppernes Svar. Det maa jeg tilstaa, og jeg ønsker, at vi aldrig maa komme til, at vore 7 Biskopper ere i den Grad enige i et og alt, at de egentlig blot kunne skrive om en Sag ganske kort: saadan og saadan og saadan, og saa sætte deres Navne derunder, uden at Livet i al dets Mangfoldighed og Rigdom faar Lejlighed til at gøre sig gældende.

Naturligvis nævnede det ærede Medlem ogsaa Grundlovens § 75. Men jeg tager jo ikke fejl i, at det ærede Medlem vil give mig og andre Ret til at mene, at enstemmig var Opfattelsen af, hvad § 75 skulde betyde, ikke, hverken ved Grundlovens Givelse eller i Tiden derefter. Jeg